

Ks. Alfred Dyr SAC

CHARYZMAT ŚW. WINCENTEGO PALLOTTIEGO W TEKSTACH LITURGII

Treść: 1. Pojęcie charyzmatu; 2. Charyzmat św. Wincentego Pallottiego; 3. Charyzmat św. Wincentego Pallottiego w liturgii Kościoła.

Słowa kluczowe: Pallotti Wincenty, pallotyni, duchowość zakonna, apostołat, charyzmat, liturgia.

Keywords: Pallotti Vincent, Pallotines, Religious spirituality, Apostolate, Charisma, Liturgy.

1. Pojęcie charyzmatu

Charyzmat (z gr.: *charizesthai* – obdarowywać; *charismata* - dary) oznacza dar darmo dawany, przede wszystkim dar nadprzyrodzony, udzielany przez uwielbionego Pana¹, mocą Ducha Świętego, swoim uczniom dla dobra całego Kościoła¹. Termin ten może także oznaczać udzielaną przez Boga łaskę, Jego życzliwość oraz wszelkie dobrodziejstwo. Charyzmat stanowi też wezwanie Boże kierowane do konkretnych ludzi, aby podejmowali różnego rodzaju formy posługiwania we wspólnocie, oraz darem uzdalniającym do wypełnienia tejże służby, jest więc darem umiejętności w posługiwaniu. Dar udzielany przez Boga nie musi być darem nadzwyczajnym, cudownym, jest bowiem także darem udzielanym każdemu chrześcijaninowi w realizacji osobistego powołania². Podstawowym charyzmatem, otrzymywanym w chrzcie, jest Dar Ducha Świętego i Jego szczególna obecność w ochrzczonej. Wśród charyzmatów ogólnych, a więc otrzymywanych przez wszystkich uczniów Chrystusa, najważniejszym charyzmatem jest miłość. Miłość tę, podobnie jak wiarę, obdarowany winien nieustannie pielęgnować. Są też jednak charyzmaty szczególne udzielane niektórym osobom w celu wypełnienia odpowiednich zadań i posług w Kościele³.

Święty Paweł, a także nauczanie Magisterium Kościoła, podkreślają eklezjalny wymiar wszystkich charyzmatów: „Duch Święty nie tylko poprzez sakramenty i posługi uświęca i prowadzi Lud Boży oraz przyozdabia go cnotami, ale „udzielając każdemu, jak chce” (1Kor 12,11) swoich darów, rozdziela między wiernych wszelkiego stanu

¹ Por. L. STACHOWIAK, "Charyzmat", w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 3, red. R. ŁUKASZYK, L. BIENKOWSKI, F. GRYGLEWICZ, Lublin 1985, kol. 92.

² Por. J. KUDASIEWICZ, A. ZUBERBIER, "Charyzmaty", w: *Słownik teologiczny*, red. A. ZUBERBIER, Katowice 1998, 81-82.

³ Por. K. ROMANIUK, "Charyzmat", w: *Encyklopedia Katolicka*, t. 3, red. R. ŁUKASZYK, L. BIENKOWSKI, F. GRYGLEWICZ, Lublin 1985, kol. 93.

także szczególne łaski, poprzez które czyni ich zdatnymi i gotowymi do podejmowania rozmaitych dzieł lub funkcji mających na celu odnowę i dalszą pożyteczną rozbudowę Kościoła... A ponieważ te charyzmaty, zarówno najznamienitsze, jak i te bardziej zwyczajne a szerszej rozpowszechnione, są nader stosowne i pożyteczne dla potrzeb Kościoła, przyjmować je należy z dziękczynieniem i ku pociesze”⁴. Charyzmaty wypełniając funkcję eklezjalną mają także służyć dobru ludzi i potrzebom świata⁵.

Katechizm Kościoła Katolickiego przypomina, iż „charyzmaty powinny być przyjmowane z wdzięcznością przez tego, kto je otrzymał, ale także przez wszystkich członków Kościoła. Są one rzeczywiście wspaniałym bogactwem łaski dla żywotności apostołskiej i dla świętości całego Ciała Chrystusa, pod warunkiem jednak, że chodzi o dary, które prawdziwie pochodzą od Ducha Świętego i żeby były wykorzystywane w sposób w pełni zgodny z autentycznymi poruszeniami tego Ducha, to znaczy w miłości, będącej prawdziwą miarą charyzmatów”⁶. Przykładem dobrego wykorzystania charyzmatów, zarówno tych ogólnych jak i szczególnych, w służbie Kościoła są przede wszystkim święci. W wyniku współpracy z otrzymaną łaską dokonywali oni wspaniałych dzieł w środowisku eklezjalnym, a także w różnych społecznościach świeckich. Służąc Bogu i bliźniemu, uświęcali się, a swoje dążenie do autentycznej świętości przyoblekali w całkowite poświęcenie się w służbę i w pełną realizację otrzymanego powołania. Wśród wielu świętych znaczną część zajmują założyciele różnych instytucji życia konsekrowanego (począwszy od zakonów kontemplacyjnych po instytucje świeckie). W tym kontekście można mówić o charyzmacie założyciela, założycielskim i założonego dzieła.

2. Charyzmat św. Wincentego Pallottiego

Teksty przeznaczone na sprawowanie liturgii Eucharystii i liturgii Godzin, w uroczystości, święta i wspomnienia Świętych, zazwyczaj nawiązują przynajmniej w jakiejś mierze do ich duchowej sylwetki. Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego w Polsce posiada trzy własne formularze liturgiczne; ma uroczystość św. Wincentego Pallottiego, założyciela Dzieła apostołskiego, obchodzoną 22 stycznia⁷; święto Najświętszej Maryi Panny, Królowej Apostołów, Patronki tego Dzieła, obchodzone w

⁴ KK 12. Por. *Katechizm Kościoła Katolickiego*, Poznań 1994, 799.

⁵ Por. *tamże*, 799.

⁶ *Tamże*, 800.

⁷ Liturgiczne teksty uroczystości świętego Wincentego Pallottiego znajdują się Mszale Rzymskim dla diecezji Polskich, w części Msze dla niektórych Kościołów, Mszał Rzymski dla diecezji polskich (MRP), Poznań 1986, 249-250”; Teksty dotyczące Liturgii Godzin zawarte są w Modlitwach Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego (MSAK), Poznań 1992, 246-262; Teksty biblijne, przeznaczone na celebrację eucharystyczną, znajdują się w różnych częściach Lekcjonarza Mszalnego, zawierającego czytania w Mszach o świętych: 1 czytanie (Iz 58, 7-8.10-11) zostało zaczerpnięte z Czytań wspólnych o świętych (usunięto z niego dwa wiersze, perykopa w Lekcjonarzu zawiera tekst Iz 58, 6-11), Lekcjonarz Mszalny (LM), t. VI, Poznań-Warszawa 1977, 204*; 2 czytanie (1Kor 13,1-8.13) z tej samej części Lekcjonarza (także bez niektórych wersów, gdyż w Lekcjonarzu jest tekst 1Kor 12,31-13,13), s. 216*; Ewangelia (Łk 10,1-9) z tekstów wspólnych o pasterzach, s. 147*.

sobotę po uroczystości Wniebowstąpienia Pańskiego⁸; i wspomnienie pallotyńskich męczenników drugiej wojny światowej, bł. Józefa Jankowskiego i Józefa Stanka, obchodzone razem z całą grupą 108 męczenników w dniu 12 czerwca⁹. Ponieważ wspomnienie błogosławionych Męczenników nie ma własnych tekstów, to w tym opracowaniu będą wzięte pod uwagę jedynie dwa formularze liturgiczne, dotyczące uroczystości i święta wyżej wymienionych.

W tekstach liturgii odnajdujemy charyzmat w potrójnym znaczeniu. Ukazany jest przede wszystkim osobisty charyzmat św. Wincentego Pallottiego. W wielu miejscach liturgii możemy znaleźć myśl o szczególnym zjednoczeniu Świętego z Bogiem oraz o heroicznym naśladowaniu Jezusa Chrystusa, którego określa on mianem Apostoła Ojca Przedwiecznego¹⁰. Wincenty Pallotti pragnął całkowicie upodobnić się do Chrystusa. Chciał zawsze, we wszystkich przejawach swojej aktywności i modlitwie, działać z Nim i dla Niego. Taką też podstawową regułą życia zostawia Dziełu, które założył. Nie chciał tworzyć żadnych formalnych więzów w Stowarzyszeniu Apostolstwa Katolickiego. Uważał bowiem, że wystarczy sama Ewangelia i życie, które jest wiernym naśladowaniem Jezusa Chrystusa¹¹. Dążąc do coraz głębszego zjednoczenia z Chrystusem i do coraz doskonalszego służenia Bogu w apostołskiej misji Kościoła, zachęca swoich współpracowników, księży i braci, aby również i oni szli tą samą drogą, współpracując z darami i charyzmatami, których Bóg hojnie im udziela. Pallotti ma też świadomość, że to Bóg pierwszy wychodzi do człowieka, który często okazuje się niewdzięcznym i ciągle na nowo obdarowuje go godnością przybranego synostwa w Chrystusie. Zjednoczenie więc z Chrystusem jest wielkim, niezasłużonym przez człowieka darem Bożym. Bóg wychodząc do człowieka pragnie związać się z nim intymnym związkiem obluźniejszej miłości. Trzeba zatem ten dar przyjąć i go rozwijać¹².

Dla św. Wincentego Pallottiego Bóg jest przede wszystkim miłością nieskończoną¹³. Cała historia zbawienia, a w sposób szczególny dzieło stworzenia, i jeszcze

⁸ Teksty euchologii mszalnej znajdują się w tej samej części Mszału, co uroczystości św. Wincentego Pallottiego, MRP, s. 246"; liturgii Godzin w MSAK, s. 263-276; Czytania biblijne; 1 czyt. Z Dz 1,12-14; 2,1-4 zostało skomponowane specjalnie na to święto i dlatego nie ma swego odpowiednika w Lekcjonarzu; Ewangelia J 19, 25-27 zacerpnięta została z Mszy wspólnych o NMP, LM, t. VI, s. 70*.

⁹ Formularz mszalny złożony jest z tekstów Mszy wspólnych o męczennikach: Antyfony na wejście z Mszy nr 9, MRP, s. 13"; Kolekta z Mszy nr 10, MRP, s. 14"; pozostałe teksty z M nr 12, MRP, s. 16"-17". Liturgia godzin z tekstów Wspólnych o wielu męczennikach. Czytania biblijny są z dnia.

¹⁰ Antyfony na komunię uroczystości św. Wincentego Pallottiego, MRP, s. 249"; Druga antyfony psalmodii 1 Nieszporów, MSAK, s. 247; Prośby w 1 Nieszporach, MSAK, s. 248; Czytanie 2 Nieszporów, MSAK, s. 26; Drugie Czytanie w Godzinie czytań, które stanowi jedno z trzech tekstów do wyboru z Pism Pallottiego, MSAK, s. 252-258

¹¹ Prawo Kościelne nie znało jednak wspólnot żyjących na wzór zgromadzeń zakonnych bez żadnych reguł. Dlatego też Pallotti został „zmuszony” do napisania Reguły dla Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego, gdzie wprowadza formalny więzy i przyrzeczenia. Czyni to w 1946 roku po odbyciu rekolekcji zamkniętych.

¹² Por. Drugie czytanie Godziny czytań zatytułowane *Uczestnictwo w dziedzictwie Bożym, współdziedziczenia z Jezusem Chrystusem*, MSAK, s. 257.

¹³ Pallotti w swoich pismach powtarzał bardzo często, że Bóg jest miłością, co znalazło swoje odbicie w Modlitwach Stowarzyszenia, choćby w błogosławieństwie końcowym modlitw wieczornych.. Zob MSAK, s. 29. Por. także responsorium drugich Nieszporów uroczystości. *Tamże*, s. 262.

bardziej w dzieło odkupienia, jest dla niego wielkim świadectwem Bożego miłosierdzia i Jego nieskończonej miłości, którą obdarza wszystkich ludzi. Jego osobistym pragnieniem jest odwzajemnienie tej miłości w możliwie jak najdoskonalszy sposób. Pragnie, aby w całym jego życiu Bóg był we wszystkim uwielbiony i dlatego każdą, nawet najbardziej błahą czynność, stara się wypełniać *ad inifinitam Dei gloriam* – dla nieskończonej chwały Boga¹⁴. Innym jego zawołaniem było hasło: *caritas Christi urget nos* – miłość Chrystusa przynagla nas¹⁵, co ukazuje, że sprawcą przyczyną całkowitego poświęcenia się Bogu i w eklezjalnej służbie człowiekowi była właśnie miłość¹⁶. Ponieważ miłość była jednym z najważniejszych charyzmatów, które Pallotti otrzymał, to na drugie czytanie został wybrany hymn o miłości z 1 Listu do Koryntian¹⁷. Bezgraniczna miłość, którą Pallotti żywi do Boga, konkretyzuje się w miłości drugiego człowieka, który dla niego był żywym obrazem Boga¹⁸.

Święty Wincenty Pallotti został w tekstach liturgii nazwany obrońcą wiary¹⁹. Czynił to przede wszystkim przez działalność kaznodziejską. Był przekonany, że

¹⁴ Do infinityzmu Pallottiego nawiązuje responsorium 1 Nieszporów uroczystości: „Czyńcie wszystko dla nieskończonej chwały Boga”, MSAK, s. 248. Por. kolekta Mszy uroczystości, MRP, s. 250”; Antyfony do pieśni Maryi drugich Nieszporów, MSAK, s. 262.

¹⁵ Zawołanie to znalazło odbicie w responsorium Jutrzni: „Miłość Chrystusa przynagla nas w służbie Bogu i ludziom”. MSAK, s. 260.

¹⁶ Por. Kolekta Mszy uroczystości, MRP, s. 249”. Do miłości, która przepelniała Pallottiego nawiązują także i inne teksty liturgii: Antyfony drugich Nieszporów jego uroczystości, MSAK, s. 261; Hymn w Godzinie czytań, MSAK, s. 250.

¹⁷ Drugie czytanie Mszy uroczystości św. Wincentego Pallottiego zostało zaczerpnięte z 1 Kor 13, 1-8. Pallotti kontemplując ten tekst pisze: „Chciałbym kochać Boga w przeszłości i przyszłości, chciałbym oddać Mu nieskończoną chwałę z nieskończoną doskonałością, od całej wieczności i na całą wieczność, nieskończenie. Pragnę być w niebie i ogromnie miłować Boga, ale również pragnę być na ziemi, by móc cierpieć bezgranicznie dla miłości Boga, tak aby nawet w niebie miłość do Boga, który jest jej godzien, mogła wzrastać. Choć nie jestem do tego zdolny, zamierzam kochać Boga tak, jak On na to zasługuje i tak, jak ja pragnę, by był kochany. Pragnę też, by każde stworzenie miłowało Boga tak, jak ja tego pragnę i tak, jak gdyby posiadało miłość Jezusa i Maryi”, MSAK, s. 221-222.

¹⁸ Modlitwa po komunii, podkreśla, że służył on ludowi Bożemu „z miłością bez granic MRP, s. 250”. Natomiast pierwsza antyfona psalmodii pierwszych Nieszporów ukazuje, że Pallotti w służbie człowiekowi wzorował się na Chrystusie, MSAK, s. 247. Por. responsorium Jutrzni, s. 260 i antyfona do Pieśni Maryi drugich Nieszporów, s. 262. Z miłości rodzi się jego służba drugiemu człowiekowi w różnych wymiarach. Był tytanem pracy gdyż nikomu nie potrafił odmówić swojej posługi. Poświęcał się innym aż do całkowitego wyniszczenia siebie. Był wychowawcą studentów i młodzieży, profesorem teologii dogmatycznej, ojcem duchowym w seminarium, duszpasterzem więźniów, spowiednikiem, w tym kardynałów i papieży, opiekunem biednych i żołnierzy. Otaczał opieką chorych i umierających. Dla tych ostatnich gotów był oddać nawet swoje życie. Z biednymi dzielił się tym, co posiadał, jedzeniem i ubraniem. Miłość do ubogich doprowadziła go do przedwczesnej śmierci. Oddał bowiem swój płaszcz zziębniętemu penitentowi i silnie się przeziębził nabywając zapalenia płuc. Dlatego na pierwsze czytanie, jego uroczystość, zostało zaczerpnięte z Księgi proroka Izajasza (Iz 58, 7-8.10-11): „dzielić swój chleb z głodnym, wprowadzić w dom biednych tułaczy, nagiego, którego ujrzysz, przyodziać i nie odwrócić się od współziomków. Jeśli podasz twój chleb zgłodniałemu i nakarmisz duszę przygnębią, wówczas twe światło zabłyśnie w ciemnościach, a twoja ciemność stanie się południem”. Pallotti w modlitwie nad darami został nazwany szafarzem miłosierdzia, MRP, s. 249”.

¹⁹ Kolekta uroczystości, MRP, s. 249”. W hymnie go Godziny czytań zostaje Pallotti określony mianem „Światłem wiary”. MSAK, s. 250.

wiara jest darem Bożym, o który należy prosić i jednocześnie jest zadaniem, aby ten dar nieustannie rozwijać. Jednym z istotnych motywów założenia przez niego dzieła Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego było „ożywianie wiary”²⁰. Ważnym polem jego zaangażowania apostolskiego była działalność na rzecz zjednoczenia chrześcijan. W tym celu zapoczątkował uroczyste obchody Epifanii, poczynawszy od 1836 roku, które miały stać się manifestacją jedności i uniwersalizmu Kościoła. W ramach obchodów tych uroczystości celebrowano liturgię Mszy świętej w różnych rytach Kościołów wschodnich. Troska Pallottiego pozostała bardzo żywa w Stowarzyszeniu Apostolstwa Katolickiego i wyraża się, oprócz uroczystych obchodów Epifanii, w codziennych wspólnotowych modlitwach²¹. Pierwsze czytanie w Godzinie czytań z Listu do Efezjan (4,1-6), mówiące, że jest tylko jedno Ciało Chrystusa, którym jest Kościół, oraz jest tylko jeden Duch, który ożywia to Ciało, nawiązuje do zaangażowania Pallottiego w dążeniu do jedności wszystkich chrześcijan²².

Założyciel Stowarzyszenia i Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego był wiernym „szafarzem Bożych tajemnic” i wierny zadaniom zleconym mu przez Opatrzność²³. Tekst liturgii odsłania jeszcze jedną cechę jego duchowości, a mianowicie pokorę²⁴, przez co „pielęgnował ducha braterstwa i pociągał wszystkich do Chrystusa”²⁵. Święty Pallotti był wierny charyzmatom udzielonym mu przez Boga, stąd dla członków, założonego przez siebie Dzieła, stał się wzorem do naśladowania²⁶. Jego więc osobiste charyzmaty pielęgnowane są także i dzisiaj przez jego duchowych synów.

Najważniejszym charyzmatem św. Wincentego Pallottiego było powołanie do założenia dzieła Apostolstwa Katolickiego. Do tego charyzmatu założycielskiego nawiązują teksty liturgii²⁷. Bezpośrednio założył on w 1835, Zjednoczenie Apostolstwa Katolickiego, i w 1846 Stowarzyszenie, które miało być dla Zjednoczenia częścią centralną i motorem napędzającym. Pallotti założył także Kongregację Sióstr

²⁰ Por. C. Parzyszek, Pallotti. Prekursor apostolstwa świeckich, Ząbki 2005, s. 157. Św. Wincenty z wielką gorliwością oddaje się pracy kaznodziejskiej, aby ożywiać wiarę wśród słuchaczy. W ówczesnym Rzymie był najchętniej słuchanym kaznodzieją. Stąd Antyfona na wejście Mszy uroczystości nazywa go zwiastunem „dobrej nowiny w Mieście Świętym”, MRP, s. 249”. Por. responsorium po pierwszym czytaniu w Godzinie czytań, MSAK, s. 252.

²¹ „Chcemy szczególnie poświęcić się popieraniu dzieł Apostolstwa Katolickiego zmierzających do ożywienia wiary i rozpalenia miłości wśród wierzących oraz doprowadzenia ludzi do jedności wiary w Chrystusie. A jeśli nie będziemy mogli służyć temu innymi środkami, nie przestaniemy się modlić, aby nastąpiła jedna Owczarnia i jeden Pasterz”, MSAK, s. 21.

²² MSAK, s. 250-252.

²³ Por. krótkie czytanie w Jutrznii (1Kor 4,1-2), MSAK, s. 260.

²⁴ Por. krótkie czytanie w pierwszych Nieszporach, MSAK, s. 247-248.

²⁵ 2 Antyfona drugich Nieszporów, MSAK, s. 262.

²⁶ Por. Hymn pierwszych Nieszporów, MSAK, s. 246; Prośby pierwszych Nieszporów, MSAK, s. 249.

²⁷ „Ty natchnąłeś świętego Wincentego, by złożył dzieło Apostolstwa Katolickiego”. Prośby pierwszych Nieszporów, MSAK, s. 248; „Z ufnością zanosimy nasze błagania do Chrystusa, Apostoła Ojca Przedwiecznego, który powołał świętego Wincentego Pallottiego do założenia Dzieła Apostolstwa Katolickiego”. Prośby Jutrznii, MSAK, s. 260; Hymn pierwszych Nieszporów nazywa Pallottiego fundatorem Pallotyńców, MSAK, 246.

Apostolstwa Katolickiego (Siostry Pallotynki Rzymskie)²⁸ i Kongregację Sióstr Misjonarek Apostolstwa Katolickiego (Siostry Pallotynki Misjonarki)²⁹. Pod jego wpływem, bardziej lub mniej bezpośrednim, powstały jeszcze inne Zgromadzenia, często zakładane przez pallotynów: Siostry Św. Hildegardy Apostolstwa Katolickiego, założone w 1921 roku w Niemczech; Siostry Św. Teresy Apostolstwa Katolickiego, założone w 1928 roku w Niemczech; Wspólnota APIS kobiet pracujących i niezamężnych, założona w 1934 roku w Szwajcarii; Siostry Eucharystii Św. Wincentego Pallottiego, założone w 1948 roku we Włoszech; Instytut Maryjny, założony w 1959 roku w Australii; Instytut Świecki Khristevikas, założony w 1960 roku w Indiach; Instytut Maryjny Apostolstwa Katolickiego, założony w 1963 roku w Boliwii; Wspólnota Sióstr Matki Bożej Miłości, założona w 1963 roku w Południowej Afryce; Wspólnota Ancilla-Kreis w Apostolstwie Katolickim Wincentego Pallottiego, założona w roku 1965 w Niemczech; Związek Świeckich Apostolstwa Katolickiego, założony w Niemczech w 1966 roku; Wspólnota Quanta Dimensione, założona w 1970 roku we Włoszech; Wspólnota Odpowiedź chrześcijańska, założona w 1984 roku w Argentynie i Krąg Apostolstwa Hoffstetten, założony w 1996 roku w Niemczech³⁰. Z charyzmatu Pallottiego wyrósł potężny Ruch Apostolski, zapoczątkowany w 1914 roku w Schönstat przez pallotylnę, ks. Józefa Kentennicha. Ruch ten oderwał się o Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego i usamodzielniał w 1965 roku³¹. Św. Wincenty Pallotti był, w ocenie wielu teologów i przede wszystkim ostatnich papieży, pionierem idei apostolstwa świeckich oraz położył podwaliny pod współczesne ruchy apostołskie w Kościele³².

Pallotti analizując sytuację Kościoła w czasach, w których żył, dostrzega konieczność budzenia świadomości ludzi świeckich do zaangażowania się i odpowiedzialności za działalność apostołską Kościoła. Inspiracją dla niego, w założeniu Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego, z całą pewnością była perykopa ewangeliczna, która czytana jest w jego uroczystości, o posłaniu siedemdziesięciu dwóch uczniów przez Chrystusa „do każdego miasta i miejscowości, dokąd sam przyjsz zamierzał” (Łk 10, 1-9)³³. W posłaniu tych uczniów, oprócz dwunastu apostołów, których spadkobiercą jest Kościół hierarchiczny, widzi Pallotti zadania wszystkich

²⁸ Zgromadzenie to zostało założone w 1843 roku w celu opieki nad domem sierot Sant'Agata w Rzymie.

²⁹ Zgromadzenie to powstało, jako odgałęzienie Rzymskich Sióstr Pallotynek, pod koniec XIX wieku, które miało pomagać w pracy misyjnej niemieckim Pallotynom. Usamodzielniało się w 1895 roku.

³⁰ Wszystkie te wspólnoty należą do Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego. Zob. *Statut generalny Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego*, Ząbki-Poznań 2003, 53-54.

³¹ Kongregacja do Spraw Zakonnych powiadomiła Generała SAK, pismem z dnia 12.10.1964, że papież Paweł VI mianował administratora dla całego Dzieła Schönstackiego. Zadaniem administratora były przygotowanie oddzielenie tego Dzieła od Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego. Oddzielenie to zostało zatwierdzone przez Papieża w dniu 6.01. 1965 roku. Por. T. BIELSKI, "Krótka historia Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego", w: *Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego*, red. W. ZDANIEWICZ, Poznań-Warszawa 1977, 55.

³² Por. C. PARZYSEK, "Pallotti – znakiem naszych czasów", w: *Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego*, red. W. Zdaniewicz, Poznań-Warszawa 1977, 24.

³³ Lekcjonarz Mszalny, t. VI, Poznań – Warszawa 1977, s. 317.

ochrzczonych w apostołskiej misji Kościoła. Obok posłania misyjnego uczniów, dla niego były bardzo ważne jeszcze inne słowa z tejże perykopy: „Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało; proście więc Pana żniwa, żeby wyprawił robotników na swoje żniwo” (Łk 10, 2)³⁴. Pallotti widział wielkie potrzeby Kościoła, które zamyka w słowach „żniwo wielkie” i dlatego chciał tym potrzebom jak najlepiej zaradzić, zakładając pod wpływem tchnienia Ducha Świętego Zjednoczenie. Cel tego Zjednoczenia widział bardzo uniwersalnie, obejmujący wszystkie dziedziny apostołskiej działalności Kościoła: „rozszerzanie religii Chrystusowej wśród niewierzących, ożywianie i pomnażanie wiary wśród katolików oraz łączenie wszystkich sił materialnych i duchowych, aby Bóg był znany i kochany na całym świecie w sposób możliwie doskonały. Był to program mający na celu zjednoczenie duchowieństwa, zakonników i wiernych świeckich we wspólnym działaniu”³⁵. W Zjednoczeniu były różne formy przynależności i zaangażowania się w apostołską działalność Kościoła. Wszyscy jednak mieli modlić się, aby nie zabrakło „robotników na żniwie Pańskim”. Była też grupa osób ofiarodawców, która wspierała materialnie Dzieło. Najbardziej zaangażowani podejmowali konkretne zadania apostołskie w ramach Zjednoczenia³⁶.

Trzeci wymiar charyzmatu, to charyzmat Dzieła założonego przez św. Wincentego Pallottiego. W pewnej mierze jest już on obecny w tym, co zostało przedstawione wyżej, gdyż jednym z istotnych jego elementów jest naśladowanie Założyciela, w jego gorliwości apostołskiej i duchowości, przez wszystkich członków Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego³⁷. Charyzmat dzieła Założyciela należy poszukiwać w trzech wymiarach:

³⁴ Słowa te były bardzo ważne dla Pallottiego, dlatego znalazły zastosowanie w codziennych modlitwach wspólnot pallotyńskich. Zob. MSAK, s. 15, 41, 80, 129-130, 206.

³⁵ C. PARZYSZEK, "Pallotti – znakiem naszych czasów", *art. cyt.*, 81-82.

³⁶ Można wyodrębnić trzy etapy rozwoju Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego. W pierwszym etapie (1835-1839) Zjednoczenie otwarte było na wszystkich, którzy mogli podjąć konkretne zadania, lub wspierać je modlitwą albo ofiarą materialną. Do Zjednoczenia miały przynależeć trzy grupy. W pierwszej byli pracownicy zrzeszeni, duchowni i świeccy, stanowiący część centralną i motor tegoż Zjednoczenia. Drugą grupę stanowili pomocnicy duchowi, a trzecią ofiarodawcy. W drugim etapie rozwoju (1839-1841) Pallotti nakreślił wielki plan całego Dzieła. Podejmując istotne zadania Kościoła Pallotti tworzył dwanaście prokur. Zadaniem ich było inspirowanie konkretnych form apostołskich na różnych szczeblach, od generalnego do lokalnego. Trzeci okres (od 1842 do 1850) był czasem urealnienia wizji Zjednoczenia i kształtowania jego centralnej części, Kongregacji Księży i Braci. Punktem wyjścia reguły Kongregacji było życie Jezusa Chrystusa. Członkowie Kongregacji mieli zachowywać życie rad ewangelicznych, ale bez ślubów zakonnych, aby w ten sposób stanowić pomost między duchowieństwem diecezjalnym i duchowieństwem zakonnym. Powstaje też wspólnota sióstr, aby ożywiać gorliwość apostołską wśród osób płci żeńskiej. Por. *tamże*, 82-87.

³⁷ O naśladowaniu Pallottiego wspomina Hymn Jutrzeni uroczystości, MSAK, s. 259. Natomiast „Statut generalny Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego” kreśli duchową sylwetę Pallottiego, którą członkowie Zjednoczenia winni naśladować: „Swoją duszpasterską troską Pallotti obejmował wiele dziedzin życia kościelnego: był otwarty na biednych i opuszczonych; nieustrudzenie słuchał spowiedzi; głosił konferencje dla osób zakonnych i prowadził misje w parafiach; organizował formację chrześcijańską młodzieży, dorosłych świeckich i duchownych; otwierał i wspomagał sierocińce; propagował apostołstwo prasy; wspomagał działalność misyjną i był otwarty na problemy chrześcijańskiego Wschodu; zapoczątkował obchody oktawy Epifanii, które były wyrazem jedności i powszechności Kościoła. Nade wszystko jednak w centrum jego zaangażowania była zawsze troska o chwałę Bożą i zbawienie ludzi. Siłą poruszającą całe jego apostołstwo, skierowane na ożywianie wiary, była miłość w podwójnym wymiarze: duchowym i doczesnym. Cechą dominującą w całym życiu i działalności apostołskiej Wincentego Pallottiego było nieustanne dążenie do świętości. Każdą chwilę swego życia kierował do Boga nieskończenie świętego”, *Statut*, s. 16-17.

w duchowości, celach i zadaniach, które nakreślił on w akcie założycielskim. Pod tym też kątem należy analizować teksty liturgii, aby zobaczyć, w jakim stopniu one ten charyzmat ukazują.

3. Charyzmat św. Wincentego Pallottiego w liturgii Kościoła

Cele i zadania bardzo często ściśle się z sobą łączą, dlatego nie zawsze jest możliwe precyzyjne ich rozdzielanie. Z tego względu można je potraktować razem. Podstawowym celem i zadaniem Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego jest budzenie świadomości powołania do apostołstwa wszystkich członków wspólnoty eklezjalnej i jednoczenie wysiłków w wypełnianiu zadań Kościoła³⁸. Idea apostołstwa powszechnego często pojawia się w tekstach własnych liturgii, i bazuje ona na perykopie ewangelicznej, mówiącej o posłaniu siedemdziesięciu dwóch uczniów oraz na słowach „żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało; Proście więc Pana żniwa, aby posłał robotników na żniwo swoje”³⁹ Św. Wincenty Pallotti, nawiązując do tych słów z Ewangelii, tak pisze do członków założonego przez siebie Dzieła: „Przed wszystkim i z całego serca dziękuję Bogu, który w swoim miłosierdziu wybrał was i powołał. On posłał was jako robotników na swoje żniwo, aby przez waszą posługę wiara była zachowana, a miłość rosła w ovczarni Chrystusowej i aby ci, których jeszcze należy wprowadzić do grona Jego wybranych, zostali przygotowani do przyjęcia daru wiary”⁴⁰.

Zjednoczenie Apostolstwa Katolickiego – w myśl Statutu generalnego – jest darem Ducha Świętego. Jednoczy ono wiernych, którzy żyjąc według charyzmatu Pallottiego „starają się wzbudzać współodpowiedzialność wszystkich ochrzczonych za ożywianie wiary, za rozpalanie miłości w kościele i świecie, i w ten sposób dążyć razem z nimi do jedności w Chrystusie”⁴¹. Podobne myśli znajdują się w Prośbach Jutrzni uroczystości św. Wincentego⁴², w których podkreślona jest przede wszystkim odpowiedzial-

³⁸ Jest to nawiązanie do osobistego doświadczenia św. Wincentego Pallottiego, który pisze: „Ponieważ potrzeby świata wzrastają coraz bardziej, postanowiono również wezwać i ludzi świeckich, tak mężczyzn, jak i niewiasty, każdego stanu, stopnia, społecznej warstwy i zawodu, aby i oni- powodując się prawdziwą chrześcijańską miłością, przy pomocy środków doczesnych, osobistej, bezinteresownej pracy, dzieł związanych z wykonywanym zawodem, a wszyscy przy pomocy modlitwy oraz posiadanych darów natury i łaski, jakie otrzymali od Boga – w sposób energiczny, czynny i wytrwały dopomagali do realizacji celów godnych Boga, to znaczy większej chwały Boga, spełniając w sposób doskonały wszystkie uczynki miłosierdzia na rzecz ciała i duszy. W tym to właśnie celu zostało założone to Pobożne Zjednoczenie. A ponieważ z doświadczenia dobrze wiemy, że każdy pobożny związek osób pobożnych, żyjących w rozproszeniu, łatwo traci zdolność aktywnego działania, jak również trwałość swego istnienia, co powinno cechować dzieła miłości i gorliwości, dlatego uznano, iż konieczne jest założenie Stowarzyszenia...”. Św. W. PALLOTTI, *Wybór Pism*, t. I, Poznań-Warszawa 1978, 206.

³⁹ Responsorium po 2 czyt. W Godzinie czytań, MSAK s. 254; 1 Antyfona w psalmodii Jutrzni, MSAK, s. 259; Antyfona do pieśni Zachariasza, MSAK s. 260. Do tych słów nawiązują często modlitwy pallotyńskiej, np. modlitwy poranne: Zob. MSAK, s. 15.

⁴⁰ Drugie czytanie w Godzinie czytań, MSAK, s. 252.

⁴¹ *Statut*, nr 1.

⁴² „Ty przez chrzest i bierzmowanie czynisz nas odpowiedzialnymi za Kościół, daj nam odwagę i czynną miłość, byśmy wypełniali swe zobowiązania. Ty chciałeś, by nasz Założyciel ukształtował Zjednoczenie Apostolstwa Katolickiego jako ruch apostołski, daj nam wielu nowych, dobrych apostołów i misjonarzy...”, MSAK, s. 261.

ność wszystkich wiernych za Kościół. Podstawowym zadaniem wszystkich członków Zjednoczenia jest wierne służenie Bogu i rozszerzanie Jego chwały⁴³, a także ożywianie wiary i rozpalanie miłości w świecie⁴⁴. Szczególnym charyzmatem dla Pallottiego jest miłość Boga i bliźniego, którą zaleca usilnie rozwijać wszystkim członkom Zjednoczenia. „Ponieważ miłość – pisze on – taka jak ją opisuje św. Paweł, stanowi podstawową zasadę Stowarzyszenia, jeśli jej zabraknie, nie będzie Apostolstwa Katolickiego. Biada więc temu, kto sprzeciwia się miłości. Błogosławiony natomiast ten, kto zachowują ją w sposób doskonały, gdyż policzone mu będzie, że przyczynił się do jego utworzenia i rozwoju oraz wniósł wkład do wszystkich ewangelicznych dzieł Zjednoczenia (por. 1Kor 13, 4-13)”⁴⁵. Miłość, która jest darem Bożym, stanowi także podstawowe zadanie Zjednoczenia, rozszerzanie jej w całym świecie. Jednocześnie stanowi ona ważny rys duchowości wszystkich członków tego Dzieła⁴⁶. Oczywiście do praktykowania miłości wezwani są wszyscy uczniowie Chrystusa, ale członkowie Zjednoczenia, na wzór swego Założyciela, winni ją praktykować w stopniu heroicznym⁴⁷. Stąd w Hymnie do Godziny czytań zawiera się prośba: „Święty Wincenty, niechaj nasza miłość uczyni świat bardziej ludzkim... Niechaj miłość Chrystusa nas przynagla, byśmy zawsze szli w Jego ślady”⁴⁸. Wszelką więc działalność apostolską powinna przyoblekać miłość⁴⁹.

Z powyższej analizy wynika, że teksty liturgii dobrze oddają najważniejsze zadania Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego, zwłaszcza jeśli skonfrontuje się je z tekstem Statutu generalnego ZAK. Statut w rozdziale drugim przedstawia „misję” dzieła założonego przez św. Wincentego Pallottiego: „Misją Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego jest ożywianie wiary, budzenie świadomości powołania do apostołstwa i rozpalanie miłości wśród wszystkich członków Ludu Bożego, aby wszyscy byli zjednoczeni w zadaniu szerzenia miłości, by jak najszybciej nastąpiła jedna Owczarnia pod jednym Pasterzem (por. J 10, 16)”⁵⁰. W myśl Statutu, odczytując w dzisiejszej rzeczywistości charyzmat i zamysł Założyciela, Zjednoczenie współpracuje z pasterzami Kościoła, tworzy komunie i „popiera współpracę między wszystkimi wierzącymi, w duchu otwartości na nowe formy ewangelizacji”⁵¹. W realizacji tej misji „Zjednoczenie, jako stowarzyszenie

⁴³ Por. Kolekta Mszy święta NMP, Królowej Apostołów, MRP, s. 246”

⁴⁴ Por. drugie czytanie w Godzinie czytań, MSAK, s. 252.

⁴⁵ MSAK, s. 165-166.

⁴⁶ „Miłość przeżywana tak, jak ją opisuje św. Paweł Apostoł (por. 1Kor 13,4-7; 2Kor 5,14) stanowi podstawową zasadę Zjednoczenia. Dlatego też wszyscy powinni być stale ożywiani prawdziwym duchem jak najdoskonalszej miłości”, *Statut*, nr 14.

⁴⁷ „Zjednoczenie jest wszczęzione w dynamikę miłości Trójcy Świętej. Bóg daje siebie samego człowiekowi i wszystkim stworzeniom, aby wszystkich i wszystko pojednać ze sobą oraz doprowadzić w Chrystusie ludzkość i całe stworzenie do zbawienia i pełni (por. Ef 1,10; Kol 1,20). Podobnie jak św. Wincenty Pallotti, członkowie Zjednoczenia są całym sercem otwarci na działanie w nich nieskończonej miłości Boga (por. Mk 12,30). Oddają się na służbę bliźnim i wypełniają wolę Bożą, która objawia się przede wszystkim w Piśmie Świętym, w nauczaniu Kościoła i w znakach czasu”, *Statut*, nr 15.

⁴⁸ MSAK, s. 250.

⁴⁹ „Wlej miłość nieskończoną w nasz apostołski trud”, Hymn Jutrzeni, MSAK, s. 259.

⁵⁰ *Statut*, nr 12.

⁵¹ *Tamże*.

natury apostołskiej i duchowej”, jest otwarte na wszystkich wiernych świeckich, duchownych i osoby konsekrowane. Służy im wszystkim w rozpoznawaniu i ożywianiu ich własnych charyzmatów oraz pragnie żyć „tajemnicą kościoła jako komunii wszystkich wiernych w ich autentycznej godności”⁵². Statut wyliczając różne zadania szczegółowe Zjednoczenia bardzo wyraźnie wskazuje na różnego rodzaju działania apostołskie oraz na różne formy realizacji miłości chrześcijańskiej. Te dwie rzeczywistości są również wyraźnie wyakcentowane w tekstach liturgii.

Obok miłości w duchowości Dzieła Apostolstwa Założyciel bardzo mocno uwypukla konieczność naśladowania Chrystusa. Argumentuje to w następujący sposób: „Jeśli wszyscy chrześcijanie muszą naśladować naszego Pana Jezusa Chrystusa, to o ileż doskonalej, pilniej i z większym zapałem powinniśmy naśladować Go my, którzy cieszymy się darem posiadania życia naszego Pana Jezusa Chrystusa, jako podstawowej reguły naszego małego Stowarzyszenia. Wraz z tym darem w Stowarzyszeniu otrzymujemy niezliczone łaski jako pomoc w Jego naśladowaniu”⁵³. W tekście tym Pallotti kieruje swoje wezwanie przede wszystkim do członków Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego, które jest centralną częścią Zjednoczenia i motorem napędzającym jego aktywność. W czytując się jednak w całą jego spuściznę słowa te można odnieść do wszystkich członków wielkiego Działu Apostołskiego. Tak też czyni Statut generalny: „Duchowość specyficzna Zjednoczenia wyraża się w naśladowaniu Chrystusa, Apostoła Ojca Przedwiecznego. Żyjąc w duchu wiary i miłości, członkowie Zjednoczenia trwają w zjednoczeniu z Chrystusem ukrzyżowanym i zmartwychwstałym, obecnym pośród nich (por. Mt 18,20); starają się naśladować Jego miłość względem Ojca i względem wszystkich ludzi pragną jak najdoskonalej urzeczywistniać w dzisiejszym świecie Jego styl życia i apostołstwa”⁵⁴.

⁵² Statut, nr 13. W dalszej części tego numeru Statut wylicza w sposób następujący zadania Zjednoczenia: wobec wszystkich katolików: „ożywiać wiarę, nadzieję i miłość, otrzymane jako dar na chrzcie św.; rozpałać u wszystkich pragnienie świętości i do niej dążyć; budzić świadomość powierzonej im przez Boga misji oraz wspierać ich gotowość i zdolność do współdziałania w apostołstwie; upowszechniać duchowość apostołską...; wzmacniać ich zaangażowanie *ad gentes*”. Wraz ze wszystkimi chrześcijanami Zjednoczenie chce: „wypraszać błogosławieństwo Boże dla ewangelizacji poprzez modlitwę, ofiarę i dobre dzieła; pomagać ludziom w otwieraniu się na światło wiary i na zbawczą moc miłości Chrystusa; przyczyniać się do wzrostu coraz pełniejszej jedności; przygotować możliwie jak najwięcej osób zdolnych do współpracy w głoszeniu Ewangelii w służbie Miłości Nieskończonej; głosić chrześcijańskie orędzie zbawienia wszystkim, którzy o nim jeszcze nie słyszeli; zabiegać o środki konieczne dla działalności apostołskiej”. I ze wszystkimi ludźmi dobrej woli: „dzielić się miłością; chronić wartości życia ludzkiego i rodziny; współpracować w niesieniu pomocy innym; angażować się na rzecz sprawiedliwości, solidarności, pokoju i troski o dzieła stworzenia; popierać dialog międzyreligijny; przyczyniać się do urzeczywistnienia opcji preferencyjnej na rzecz osób ubogich i z marginesu społecznego poprzez zwalczanie przyczyn nędzy”.

⁵³ Drugie czytanie z pism św. Wincentego Pallottiego w Godzinie czytań, MSAK, s. 254-255. W dalszej części tego czytania Pallotti konkretyzuje, w jaki konkretny sposób to naśladowanie należy wypełniać, i w podsumowaniu pisze: „Jednym słowem: we wszystkich naszych działaniach winniśmy mieć przed oczyma nasz wzór i regułę: naszego Pana Jezusa Chrystusa. Winniśmy dostosowywać się do Niego zarówno wewnątrz, jak i zewnątrz przez całe życie. Pokładając nadzieję w łasce obficie wylanej na nas z nieskończoną miłością przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, powinniśmy wszelkie działanie podejmować z wielką pilnością, uwagą, zapałem i pokorą”.

⁵⁴ Statut, nr 16.

Teksty liturgii ukazują jeszcze jeden rys duchowości Zjednoczenia, a mianowicie duchowość maryjną. Sam Pallotti był wielkim czcicielem Maryi, Bożej Matki. Nigdy nie rozstawał się z jej wizerunkiem. Nosił stale mały jej obrazek, w rękawie sutanny, który dawał do ucałowania wiernym, którzy chcieli pocałować go w rękę⁵⁵. Kiedy założył Zjednoczenie i Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego, tą Ją wybrał na szczególną Patronkę tego Dzieła, nadając jej tytuł Królowej Apostołów⁵⁶. Przez Jej zasługi i wstawiennictwo chciał uzyskać łaski i konieczne dary w owocnym urzeczywistnianiu apostolskiej misji Kościoła. Bardzo często podkreślał, że Najświętsza Dziewica Maryja, która nie posiadała święceń kapłańskich, brała bardzo istotny udział w dziele odkupienia swojego Syna, i dlatego w pełni zasłużyła, aby nazwać ją Królową Apostołów⁵⁷. Do tego ważnego uczestnictwa Maryi w dziele zbawczym swego Syna odnosi się Ewangelia święta NMP, Królowej Apostołów, ukazująca Ją po Krzyżem⁵⁸. Ona otacza więc opieką początki rodzącego się Kościoła i swoją macierzyńską troską nieustannie wspiera jego działalność apostolską. Św. Wincenty wierzył, że taką samą troską otacza Ona dzieło, które założył. Wyrazem tego przekonania są słowa Hymnu z Godziny czytania uroczystości Pallottiego: „Niech Maryja macierzyńską troską otoczy Twe Dzieło”⁵⁹.

Św. Wincenty Pallotti w sposób szczególnie czcił Maryję w tajemnicy Wieczernika. Pragnął bowiem, aby wszyscy członkowie jego Dzieła, uczyli się z tej tajemnicy wspólnego trwania na modlitwie z Maryją, oraz aby mieli w Niej doskonały wzór miłości i zaangażowania apostolskiego. Stąd w Statucie generalnym Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego istnieje zapis: „Członkowie Zjednoczenia, w jedności z Maryją Królową Apostołów, angażują się w przygotowanie Chrystusowi drogi w sercach ludzi. Wraz z Maryją – jak w Wieczerniku – jednoczą się na modlitwie dla uproszenia mocy Ducha Świętego (por. Dz 1,13-14), aby ich uzdolnił do przyjmowania i

⁵⁵ „Pallotti nawiązał z Maryją tak żywą więź, że w głębi jego serca dokonała się wielka przemiana. Wszedł w szczególnie kontakt z Matką Bożą, wprost w duchowe zaślubiny. W mistycznym przeżyciu, którego doznał 31 grudnia 1832 roku, Maryja zapewniła go, iż wstawi się za nim u swego Boskiego Syna i jako Oblubienica Ducha Świętego zatroszczy się o jego „pełną przemianę w Ducha Świętego”. Zaślubiny były więc uwieńczeniem miłości do Maryi”. C. PARZYSEK, "Pallotti – znakiem naszych czasów", *art. cyt.*, 122.

⁵⁶ Św. Wincenty Pallotti pisze: „Pobożne Zjednoczenie działa pod najskuteczniejszą opieką Niepokalanej Matki Boga, Królowej Apostołów, i czyni to z dwóch najświętszych powodów: po pierwsze, aby przez zasługi i wstawiennictwo Wielkiej Niepokalanej Matki Boga otrzymać wszystkie łaski i wszystkie dary, za pomocą których Pobożne Zjednoczenie, brane jako ciało moralne oraz jako terazniejsi i przyszli członkowie, może w sposób pełny rozwijać zbawienną działalność w Kościele oraz szybko się rozkrzewiać, stosownie do potrzeb dusz w każdej części świata. Po drugie, aby wszyscy ludzie tak świeccy, jak i duchowieństwo świeckie oraz zakonnicy, z każdego stanu, zawodu i stanowiska, mieli w Najśc. Maryi, po Jezusie Chrystusie, najdoskonalszy wzór katolickiej gorliwości i doskonałej miłości. Maryja bowiem, aczkolwiek nieobdarzona kapłańską godnością, tak dalece poświęciła się dziełom dla większej chwały Boga i zbawienia dusz, że swymi zasługami przewyższyła Apostołów, stąd też Kościół słusznie Ją pozdrowia jako Królową Apostołów: zasłużyła Ona w pełni na ten tytuł, gdyż o wiele bardziej niż Apostołowie pracowała około rozkrzewiania świętej wiary”. Cytat za: C. PARZYSEK, "Pallotti – znakiem naszych czasów", *art. cyt.*, 125.

⁵⁷ Por. Wprowadzenie do obchodu święta NMP, Królowej Apostołów, MASK, s. 263.

⁵⁸ Ewangelia ta zacerpnięta jest z J 19, 25-27.

⁵⁹ MSAK, s. 250.

ofiarowania tej miłości, która wszystko odnawia (por. PS 104,30)⁶⁰. Perykopa, zaczerpnięta z Dziejów Apostolskich (1,12-14; 2,1-4), ukazując Maryję trwającą na modlitwie z Apostołami w Wieczerniku ma zastosowanie, jako pierwsze czytanie, w święto Najświętszej Maryi Panny, Królowej Apostołów. Dla swego Dzieła Pallotti kazał też namalować specjalny obraz przedstawiający Królowę Apostołów w Wieczerniku. Obraz ten unaocznia scenę z wieczernika podczas Zesłania Ducha Świętego. W jego centrum znajduje się Maryja, otoczona Apostołami i ludźmi świeckimi. Świeccy są ukazani w postaciach dwóch kobiet. Święty Piotr, klęczący na pierwszym planie, położył klucze, znak otrzymanej władzy w Kościele, na ziemi. Autor obrazu chciał przez to powiedzieć, że najważniejszy jest dar z Góry i miłość, a władza pasterska jest w ich służbie.

Tajemnica Wieczernika stała się dla Pallottiego źródłem inspiracji duchowości Zjednoczenia, które powstało z idei powszechnego apostołatu. Z Wieczernika Zjednoczenie Apostolstwa katolickiego ma czerpać całą swą dynamikę działalności apostołskiej, tak aby wypełnić wszystkie zadania i posłannictwo apostołskie w Kościele. Wieczernik ukazuje trwanie pierwotnego Kościoła wraz z Maryją na modlitwie. Dla Pallottiego ważnym momentem było właśnie to „trwanie”. Dzięki trwaniu otrzymała Ona wraz z uczniami Chrystusa Dar Ducha Świętego. „Ta istotna postawa trwania we wspólnocie i na modlitwie przyczynia się do otwarcia się na przyjęcie darów Ducha Świętego w Wieczerniku. Postawa trwania we wspólnocie i na modlitwie kształtuje nie tylko wspólnotę pierwotnego Kościoła, lecz również strukturę i ducha całego Zjednoczenia”⁶¹. Wieczernik wyrażał, dla Pallottiego, trwanie na modlitwie, trwanie we wspólnocie, wspólne działanie na rzecz realizacji apostołskiej misji Kościoła, ciągłe otwieranie się na działanie Ducha Świętego, a także ciągłą obecność we wspólnotach eklezjalnych Maryi, Królowej Apostołów⁶². Królowej Apostołów zawierzył on swoje Dzieło, jako Tej, która wyprasza mu potrzebne łaski i dary i tej, która dla wszystkich członków Zjednoczenia jest przykładem doskonałego wypełniania dzieł miłości i gorliwości⁶³.

Analiza tekstów liturgii własnych obchodów Stowarzyszenia i Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego w Polsce daje podstawy do wyciągnięcia wniosku, że w dużej mierze dobrze oddają one charyzmat Dzieła, założonego przez św. Wincente-

⁶⁰ *Statut*, nr 17.

⁶¹ C. PARZYSZEK, "Pallotti – znakiem naszych czasów", *art. cyt.*, 134.

⁶² Wiele wspólnot prowadzonych przez Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego (Siostry i Księża) pracuje w duchu Wieczernika. Często wspólnoty te nazywane są Wspólnotami Wieczernikowymi.

⁶³ Dla członków Zjednoczenia Pallotti zostawił piękną modlitwę do Królowej apostołów: „Niepokalana Matko Boga, Królowo Apostołów. Wiemy, że przykazanie miłości i powołanie do naśladowania Jezusa Chrystusa w Zjednoczeniu Apostolstwa Katolickiego przynagla nas do współpracy w zbawczym posłannictwie Kościoła. Świadomi własnej słabości, polecamy Twemu wstawiennictwu odnowę naszego życia i apostołstwa. Ufamy, że Ty, która jesteś naszą Matką, przez miłosierdzie Boże i przez nieskończone zasługi Jezusa Chrystusa wyjednasz nam moc Ducha Świętego, jak wyjednałaś ją wspólnocie Apostołów zebranych na modlitwie w Wieczerniku. Dlatego, ufając w Twoje możliwe pośrednictwo, postanawiamy od tej chwili używać naszych zdolności, wiedzy, dóbr doczesnych, zdrowia, choroby i utrapień oraz wszelkiego daru przyrodzonego i nadprzyrodzonego dla większej chwały Boga i zbawienia wszystkich ludzi. Chcemy szczególnie poświęcić się popieraniu dzieł Apostolstwa Katolickiego zmierzających do ożywienia wiary i rozpalenia miłości wśród wierzących oraz doprowadzenia ludzi do jedności wiary w Chrystusa...”, MSAK, s. 20-21.

go Pallottiego. Jest oczywistym, iż nie mogą one ukazywać wszystkie cele i zadania nakreślone przez Założyciela. Trzeba jednak podkreślić, iż trafnie pokazują one najważniejsze cele i zadania oraz dobrze oddają duchowość tego Dzieła.

CHARISME VON HL. VINZENT PALLOTTI IN DEN LITURGISCHEN TEXTEN

Zusammenhang

Der heilige Vinzenz Pallotti, hat sein priesterliches Leben eng mit der Tätigkeit der Kirche verbunden. Er war um ihre Entwicklung und die apostolische Tätigkeit besorgt. Aus dieser Richtung kam auch die Idee der Vereinigung des Katholischen Apostolates, die er gegründet hatte. In ihm wollte er die Bemühungen aller Gläubigen, wie auch verschiedener ekklesialer Institutionen vereinigen, um verschiedene apostolische Kräfte im Dienste der ganzen Kirche zu vermehren. Um das Ziel der Erneuerung der Kirche zu erreichen, gründete er einige Institute des konsekrierten Lebens, unter dessen das wichtigste ist der Verein des Katholischen Apostolates, dem er als „zentralen und antreibenden“ Teil der Vereinigung bezeichnete. Alle seine Charismen wie auch Merkmale des von ihm gegründeten Werkes sind ekklesial gekennzeichnet. Sie sollen ganz dem Dienst der Kirche geopfert werden.

Die Mitglieder des vom Pallotti gegründeten Werkes wollen ihn nachfolgen besonders in seiner heroischen Vereinigung mit Christus und in seiner unendlichen Liebe. Die Liebe von Pallotti findet eine Abbildung in Dienst den Armen, Häftlingen und Sterbenden. Möge das Charisma der Liebe, auch Gut und Habe der Mitglieder bedeuten und ihres apostolischen Wirken beleben. Die Werk die von Vinzenz Pallotti gegründeter, Vereinigung des Katholischen Apostolates, ist eine Gabe der Heilige Geistes. Alle, die getauft sind, wollen die Verantwortlichkeit für den Glauben versuchen, und das Entbrennen der Liebe in der Kirche und in der Welt zu pflegen, und so sollen alle zusammen zur Einheit aller Christen eilen.

Dem Werk, das er gegründet hatte, gab Pallotti eine Spiritualität des Zönakels. Er hatte auch persönlich Maria in der Wahrheit des Zönakels geehrt, und er wollte auch, dass die Mitglieder der Vereinigung von ihr das gemeinsame zusammen Leben bleiben und beten lernten. In Maria sollten sie dem Wunsch von Pallotti nach, ein vollkommenes Beispiel der Liebe und des Apostolates haben. Das Zönakels war für Pallotti eine Stele, des gemeinsames Lebens und Betens im Geiste der apostolischen Arbeit der Kirche und Ständigen Offensein auf das Wirken des Heiligen Geistes, und eigenes Verbunden mit Maria Königin der Aposteln.

Diese Wichtigste Elemente der Charisma des von Pallotti gegründeten Werkes kann man in der liturgischen Texten für die Feiertage von Vinzenz Pallotti, und Maria der Königin finden.